

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi elinkeinotulon verottamisesta annetun lain 28 ja 46 a §:n muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan elinkeinotulon verotuksessa tehtävän toimintavaruuksen kehittämistä siten, että varauksen enimmäismäärä korotettaisiin 15 prosentista 20 prosenttiin maksettujen palkkojen määrästä. Toimintavaruksen sidonnaisuutta varastovaraukseen ehdotetaan muutettavaksi siten, että toimintavaruksen tehnyt verovelvollinen saisi tehdä enintään 35 prosentin suuruisen varastovarauksen ny-

kyisen 40 prosentin suuruisen varauksen sijasta. Verovuodelta tehtävä toimintavaraus saisi olla kuten nykyisinkin enintään 75 prosenttia tilikauden voitosta.

Lakia sovellettaisiin ensimmäisen kerran vuodelta 1983 toimitettavassa verotuksessa. Esitys liittyy valtion tulo- ja menoarvioesitykseen vuodelle 1983.

PERUSTELUT

1. Nykyinen tilanne ja ehdotetut muutokset

Elinkeinotulon verotuksessa on ollut oikeus tehdä maksettujen palkkojen määrään perustuva toimintavaraus vuodelta 1978 toimitettavasta verotuksesta alkaen. Varauksen enimmäismäärä on verrattuna maksettuihin palkkoihin ja tilikauden voittoon ollut eri vuosilta seuraava:

	1978	1979	1980	1981	1982
% maksetuista palkoista	2	4	6	8	15
% tilikauden voitosta	50	50	50	50	75

Varauksen määrä on lisäksi sidottu varastovaraukseen siten, että vuosina 1978—1981 toimintavarausten ja varastovarauksen yhteismäärä ei ole saanut ylittää suurempaa näiden varausten enimmäismäärää. Vuodelta 1982 toi-

mitettavasta verotuksesta alkaen sidonnaisuutta on muutettu siten, että toimintavaruksen tehneellä verovelvollisella on oikeus enintään 40 prosentin varastovaraukseen.

Toimintavaraus on perustunut elinkeinoverotoimikunnan (komiteanmietintö 1978:44) ja yritysverotustoimikunnan (komiteanmietintö 1980:42) tekemiin ehdotuksiin.

Erityisesti sellaisten yritysten tuloksentasausmahdollisuuksien parantamiseksi, joilla ei ole mahdollisuutta tasata tulostaan varastovarauksen avulla, ehdotetaan toimintavarausta edelleen kehitettäväksi. Elinkeinotulon verottamisesta annetun lain 46 a §:n 1 momentin säännöstä ehdotetaan muutettavaksi yritysverotustoimikunnan mietinnössä ehdotetulla tavalla siten, että verovuonna ja aikaisemmin tehtyjen purkamattomien varausten yhteismäärä saisi olla enintään 20 prosenttia tilikauden pääty-

mistä edeltäneiden 12 kuukauden aikana maksettujen ennakonpidätyksen alaisten palkkojen määrästä. Verovuodelta tehdyn varauksen tilikauden voitosta laskettu 75 prosentin enimmäismäärä ehdotetaan kuitenkin säilytettäväksi ennallaan. Lain 28 §:n 2 momentin säännöstä ehdotetaan muutettavaksi siten, että verovelvollinen, joka tekisi toimintavarausten tai jolla olisi aikaisemmin tehtyjä purkamattomia toimintavaroja, saisi aliarvostaa varastonsa enintään 35 prosentilla.

Verovelvollisella olisi mahdollisuus valita, tekeekö hän täyden varaston aliarvostuksen, jolloin hän ei voisi tehdä toimintavarausta, vai aliarvostaako hän varaston enintään 35 prosentilla, jolloin hänellä olisi oikeus toimintavaraukseen. Jos aikaisemmin tehtyä toimintavarausta ei purettaisi, olisi varaston 35 prosentin aliarvostusrajoitus myös voimassa.

2. Esityksen taloudelliset vaikutukset

Toimintavarausjärjestelmää luotaessa on pyritty siihen, että se antaisi mahdollisuuden tuloksen tasaukseen sellaisille verovelvollisille,

joilla ei ole vaihto-omaisuutta. Varastovarausten ja toimintavarausten keskinäisellä sidonnaisuudella pyritään varausten joustavaan vaihtoehtoisuuteen.

Toimintavaraussäännös on vuoteen 1982 saakka lisännyt yritysten varausten tekemahdollisuuksia. Tämän esityksen sisältämä uudistus ei vuonna 1983 lisäisi kokonaisuudessaan teollisuus-, kauppa- ja muiden sellaisten yritysten varausmahdollisuuksia, joilla vaihto-omaisuuden määrä on suuri suhteessa palkkamenoihin. Sen sijaan uudistus edelleen lisäisi sellaisten muiden palveluelinkeinoja harjoittavien yritysten varausmahdollisuuksia, joilla ei ole lainkaan vaihto-omaisuutta tai on sitä vain vähäisessä määrin.

3. Voimaantulo

Laki ehdotetaan saatettavaksi voimaan 1 päivänä tammikuuta 1983. Sitä ehdotetaan sovellettavaksi ensimmäisen kerran vuodelta 1983 toimitettavassa verotuksessa.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

elinkeinotulon verottamisesta annetun lain 28 ja 46 a §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan elinkeinotulon verottamisesta 24 päivänä kesäkuuta 1968 annetun lain 28 §:n 2 momentti ja 46 a §:n 1 momentti, sellaisina kuin ne ovat 11 päivänä joulukuuta 1981 annetussa laissa (859/81), näin kuuluviksi:

28 §

Verovuoden kulua on verovelvollisen sitä vaatiessa lisäksi enintään 50 prosenttia siitä hankintamenon osasta, jota ei 1 momentin säännösten perusteella ole katsottu kuluksi. Sellaisen verovelvollisen, joka on verovuonna tehnyt 46 a §:n nojalla toimintavarausten tai

jolla on aikaisemmin tehtyjä purkamattomia toimintavaroja, verovuoden kulua on kuitenkin enintään 35 prosenttia edellä mainitusta hankintamenon osasta.

46 a §

Verovelvollinen, raha-, vakuutus- ja eläke-

laitoksia lukuun ottamatta, saa vähentää verovuonna tekemänsä toimintavarausten, joka saa olla enintään 75 prosenttia verovelvollisen tilikauden voitosta ennen varauksen tekemistä, kuitenkin niin, että verovuonna ja aikaisemmin tehtyjen purkamattomien toimintavarausten yhteismäärä ei saa ylittää 20 prosenttia tilikauden päättymistä edeltäneiden 12 kuukauden aikana

maksettujen ennakonpidätysten alaisten palkkojen määrästä.

— — — — —

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 1983. Sitä sovelletaan ensimmäisen ker-
ran vuodelta 1983 toimitettavassa verotuksessa.

Helsingissä 17 päivänä syyskuuta 1982

Tasavallan Presidentti
MAUNO KOIVISTO

Valtiovarainministeri *Abti Pekkala*

Laki

elinkeinotulon verottamisesta annetun lain 28 ja 46 a §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan elinkeinotulon verottamisesta 24 päivänä kesäkuuta 1968 annetun lain 28 §:n 2 momentti ja 46 a §:n 1 momentti, sellaisina kuin ne ovat 11 päivänä joulukuuta 1981 annetussa laissa (859/81), näin kuuluviksi:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

28 §

Verovuoden kulua on verovelvollisen sitä vaatiessa lisäksi enintään 50 prosenttia siitä hankintamenon osasta, jota ei 1 momentin säännösten perusteella ole katsottu kuluksi. Sellaisen verovelvollisen, joka on verovuonna tehnyt 46 a §:n nojalla toimintavarausten tai jolla on aikaisemmin tehtyjä purkamattomia toimintavarouksia, verovuoden kulua on kuitenkin enintään 40 prosenttia edellä mainitusta hankintamenon osasta.

46 a §

Verovelvollinen, raha-, vakuutus- ja eläkelaitoksia lukuun ottamatta, saa vähentää verovuonna tekemänsä toimintavarausten, joka saa olla enintään 75 prosenttia verovelvollisen tilikauden voitosta ennen varauksen tekemistä, kuitenkin niin, että verovuonna ja aikaisemmin tehtyjen purkamattomien toimintavarausten yhteismäärä ei saa ylittää 15 prosenttia tilikauden päättymistä edeltäneiden 12 kuukauden aikana maksettujen ennakonpidätysten alaisten palkkojen määrästä.

Verovuoden kulua on verovelvollisen sitä vaatiessa lisäksi enintään 50 prosenttia siitä hankintamenon osasta, jota ei 1 momentin säännösten perusteella ole katsottu kuluksi. Sellaisen verovelvollisen, joka on verovuonna tehnyt 46 a §:n nojalla toimintavarausten tai jolla on aikaisemmin tehtyjä purkamattomia toimintavarouksia, verovuoden kulua on kuitenkin enintään 35 prosenttia edellä mainitusta hankintamenon osasta.

46 a §

Verovelvollinen, raha-, vakuutus- ja eläkelaitoksia lukuun ottamatta, saa vähentää verovuonna tekemänsä toimintavarausten, joka saa olla enintään 75 prosenttia verovelvollisen tilikauden voitosta ennen varauksen tekemistä, kuitenkin niin, että verovuonna ja aikaisemmin tehtyjen purkamattomien toimintavarausten yhteismäärä ei saa ylittää 20 prosenttia tilikauden päättymistä edeltäneiden 12 kuukauden aikana maksettujen ennakonpidätysten alaisten palkkojen määrästä.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-
kuuta 1983. Sitä sovelletaan ensimmäisen ker-
ran vuodelta 1983 toimitettavassa verotuksessa.